

ERPA
Educational Researches and
Publications Association

ERPA 2023

International Congresses on Education

**BOOK OF
PROCEEDINGS**

ISBN: 978-625-94253-0-6

www.erpacongress.com

ERPA 2023

International Congresses on Education

Cunda Island-Balıkesir/Türkiye

08-10 September 2023

BOOK OF PROCEEDINGS

All rights reserved. The ideas published in the book belong to the authors

ERPA International Congresses on Education 2023

BOOK OF PROCEEDINGS

© 2023, FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK

Bu kitabın tüm yayın hakları FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK'a ve yazarlara aittir. Anılan kuruluşun yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltım ve dağıtım yapılamaz. Ancak yazarlar ve öğrenciler kişisel kullanım amacıyla kitabın bir bölümünü elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla çoğaltıp kullanabilirler.

Kapak Tasarımı: Hasan Şeritoğlu

Web Tasarımı: Dr. Furkan AYDIN

Online Yayın Tarihi: Aralık 2023

ISBN: 978-625-94253-0-6

FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK Bahçelievler Mahallesi Muhsin Yazıcıoğlu Bulvarı No:12 Kat:1

Ofis:107-108, 54050 Serdivan/ Sakarya TÜRKİYE

Gümrükönü Vergi Dairesi: 388 155 6921

Mersis No: 0388 1556 9210 0001

Tel : +90 264 275 7949

e-posta: fraktalpsikoloji@gmail.com

Preface

Dear Colleagues,

Welcome to the ERPA International Congresses on Education 2023 which is held in Cunda Island-Balıkesir/Türkiye. This privileged scientific event aims to contribute to the field of educational research. It has created the opportunity to bring scholars, the educational sciences, administrators, councilors, educational experts, teachers, graduate students and civil society organizations and representatives together to share and discuss theoretical and practical knowledge in the scientific environment.

In the ERPA International Congresses on Education 2014 which was held in İstanbul, 280 participants from 28 countries participated with 355 presentations under 6 branches. 225 of the presented proceedings have been published in the journal of Procedia - Social and Behavioral Sciences (Vol. 152- 2014). In the ERPA International Congresses on Education 2015 which was held in Athens, we added two new branches to the program and ERPA International Congresses on Education 2015 had become like a roof conference in which presentations from 8 different branches was carried out at the same time. 450 participants from 33 different countries participated in ERPA International Congresses on Education 2015 and a total of 506 presentations were made. There were 361 oral presentations in 84 sessions, 56 poster presentations in 4 sessions, and 89 virtual presentations in 18 sessions. Each paper has been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 140 papers were accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 26-2016) and 58 papers were accepted for publication in e-book of proceedings (ISBN: 978-605-83418- 0-7). In the ERPA International Congresses on Education 2016 which was held in Sarajevo, 402 proceedings and 326 of which were accepted for presentation in the congress. 267 proceedings were accepted as single oral presentation, 29 as interactive poster presentation and 30 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 20 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 31-2016) and 141 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418- 0-7). In the ERPA International Congresses on Education 2017 which was held in Budapest/Hungary, 315 proceedings and 259 of which were accepted for presentation in the congress. 267 proceedings were accepted as single oral presentation, 12 as interactive poster presentation and 66 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 81 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 31-2017) and 215 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-3-8). In the ERPA International Congresses on Education 2018 which was held in İstanbul/Turkey, 557 proceedings and 418 of which were accepted for presentation in the congress. 341 proceedings were accepted as single oral presentation, 9 as interactive poster presentation and 68 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 72 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 48-2018) and 122 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-5-2). In the ERPA International Congresses on Education 2019, we have received 281 proceedings and 235 of which were accepted for presentation in the congress. 167 proceedings were accepted as single oral presentation, 5 as interactive poster presentation and 63 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 42 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 66-2019) and 97 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-7-6). In ERPA International Congress on Education 2020, 40 foreign and 39 Turkish participants from 15 different countries participated and 96 proceedings were presented. At the end of the review process, a total of 29 full text papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-9-0) and 20 full text papers were accepted for publication in ERIC indexed journal. In ERPA International Congress on Education 2021, 23 foreign and 157 Turkish participants from 7 different countries participated and 232 proceedings were presented. At the end of the review process, a total of 68 full text papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-70707-1-5). In ERPA International Congress on Education 2022, 11 foreign and 104 Turkish participants from 7 different countries participated and 132 proceedings were presented. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 6 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 150-2022) and 37 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-70707-3-9). In the ERPA International Congress on Education 2023, which we held for the 10th time this year, 190 participants participated and 216 proceedings were presented.

Special thanks are given to all the reviewers, the members of the Scientific Committee, and Organizing Committee. We would like to express our sincere thanks to all who took part in the organization of this International event. We would like to thank all, who contributed to the organization and helped to realize the conference with their generous intellectual support.

Editors

Prof. Dr. Hüseyin Çalışkan
Assoc. Prof. Dr. Özkan Işık

Prof. Dr. Fikret Soyler

Honorary

Yücel YILMAZ
Prof. Dr. Yücel OĞURLU

: Mayor of Balıkesir Metropolitan Municipality
: Balıkesir University Rector

Congress President

Prof. Dr. Fikret SOYER

: Dean of Balıkesir University Faculty of Sport Sciences

General Secretaries of the Congress

Assoc. Prof. Dr. Özkan IŞIK
Yahya AKDUMAN

: Balıkesir University
: Balıkesir Metropolitan Municipality Head of Youth and Sports Services Department

Coordinators of Branches

Prof. Dr. Murat DOĞDUBAY
Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK
Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN
Prof. Dr. İsmail ÖNDER
Prof. Dr. Beçir ŞABOTIÇ
Prof. Dr. Jerono P. ROTICH
Prof. Dr. Yuliya GORELOVA
Prof. Dr. Laurentiu Gabriel TALAGHIR
Prof. Dr. Beyza Merve AKGÜL
Assoc. Prof. Dr. Ercan MASAL
Assoc. Prof. Dr. Ersin ESKİLER
Assoc. Prof. Dr. Dušica MILENKOVIĆ
Assoc. Prof. Dr. Gabor KISS
Assoc. Prof. Dr. Teodora Mihaela ICONOMESCU
Assoc. Prof. Dr. Tengku Fadilah Tengku KAMALDEN
Assoc. Prof. Dr. Tiffany FULLER
Assist. Prof. Dr. Kipchumba BYRON
Assoc. Prof. Dr. Nuri Berk GÜNGÖR
Assoc. Prof. Dr. Emrah CİNKARA
Assoc. Prof. Dr. Mehmet DÖRDÜNCÜ
Assoc. Prof. Dr. Alptuğ KARAKÜÇÜK
Assist. Prof. Dr. Cihan AYHAN
Assist. Prof. Dr. Selçuk URAL
Dr. Sergey KOLOMEYCHUK
Dr. Marcel PIKHART
Dr. Furkan AYDIN

: Balıkesir University Vice Rector
: Honorary President of ERPA
: President of ERPA
: Vice President of ERPA
: International Novi Pazar University
: North Carolina A & T State University
: Kazan Federal University
: Galati University
: Gazi University
: Member of ERPA Directory Board
: Sakarya University of Applied Sciences
: University of Novi Sad
: Obuda University
: University Dunarea De Jos From Galati
: Universiti Putra
: N. Carolina Agricultural & Technical State University
: North Carolina A & T State University
: Balıkesir University
: Gaziantep University
: Erciyes University
: Ankara Medipol University
: Sakarya University of Applied Sciences
: Sakarya University
: Karelian Research Centre of the RAS
: University of Hradec Kralove
: Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Conference Secretary

Dr. Tarrık BALCI
Res. Assist. Alperen ÇALIŞKAN
Res. Assist. Alptuğ SOYER
Büşra IŞIK
Aynur KARACA
Elif Buse KARAKUŞ
Kazım KÜÇÜKER
Yusuf İzzet EROL

: Balıkesir University
: Muş Alparslan University
: Niğde Ömer Halisdemir University

Technical Staff

Hasan ŞERİTOĞLU
Inst. Yasin ÜNGÖREN

: Sakarya University
: Sakarya University

Scientific Committee

- Dr. A. Esra ASLAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. A. Güler KÜÇÜKTURAN, Başkent University, Turkey
- Dr. Adem PEKER, Atatürk University, Turkey
- Dr. Adem SORUÇ, Bath University, UK
- Dr. Ahmet AKKAYA, Adıyaman University, Turkey
- Dr. Ahmet Ali GAZEL, Afyon Kocatepe University, Turkey
- Dr. Ahmet BAŞAL, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Ahmet DİNÇ, İğdir University, Turkey
- Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova University, Turkey
- Dr. Ahmet Faruk LEVENT, Marmara University, Turkey
- Dr. Ahmet KAÇAR, Kastamonu University, Turkey
- Dr. Ahmet Nusret BULGURCUOĞLU, İğdir University, Turkey
- Dr. Ahmet SABAN, Necmettin Erbakan University, Turkey
- Dr. Ahmet YIKMIŞ, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Albina SIRAZEEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Ali BALCI, Ankara University, Turkey
- Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük University, Turkey
- Dr. Ali Emre EROL, Uluslararası Kıbrıs University, KKTC
- Dr. Ali Fuat ARICI, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ, Okan University, Turkey
- Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir University, Turkey
- Dr. Alper Cenk GÜRKAN, İğdir University, Turkey
- Dr. Anastasia SIOPSI, Ionian University, Corfu, Greece
- Dr. Anisa KHUSAINOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Anjum Bano Kazimi, Sindh Madressatul Islam University, Pakistan
- Dr. Aydın BALLYER, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Aysel GÜNEY, Bilecik Şeyh Edebali University, Turkey
- Dr. Ayşe S. AKYEL, Yeditepe University, Turkey
- Dr. Ayşegül NERGİS, Yeni Yüzyıl University, Turkey
- Dr. Ayşegül Şükran ÖZ, Mustafa Kemal University, Turkey
- Dr. Ayşen BAKİOĞLU, Marmara University, Turkey
- Dr. Bahri ATA, Gazi University, Turkey
- Dr. Bahtiyar BAKIR, Gazi University, Turkey
- Dr. Bayram BAŞ, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Bayram BIÇAK, Akdeniz University, Turkey
- Dr. Bayram ÇETİN, Gazi University, Turkey
- Dr. Bećir Šabotić, International Novi Pazar University, Serbia
- Dr. Bedriye AK, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Behbood MOHAMMADZADE, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Belaid Akil ABDELKADER, Université Djilali Boumaama of Khemis Miliana, Algeria
- Dr. Belgin PARLAKYILDIZ, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Bengü BERKMEN, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Beyza Merve AKGÜL, Gazi University, Turkey
- Dr. Birgül CERİT, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Bora DEMİR, Çanakkale 18 Mart University, Turkey
- Dr. Bradford STRAND, North Dakota State University, USA
- Dr. Burhanettin DÖNMEZ, İnönü University, Turkey
- Dr. Bülent ERUTKU, Marmara University, Turkey
- Dr. Cahit NURİ, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Canan LAÇİN ŞİMŞEK, Sakarya University, Turkey
- Dr. Catherine Dimitriadou, University of Western Macedonia, Greece
- Dr. Cem GERÇEK, Hacettepe University, Turkey
- Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara University, Turkey
- Dr. Cemil YÜCEL, Eskişehir Osmangazi University, Turkey
- Dr. Cengiz AKÇAY, İstanbul Aydın University, Turkey
- Dr. Ceren ÖZTEKİN, METU, Turkey
- Dr. Christopher A. LUBIENSKI, University of Illinois, USA
- Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Çağla GÜR, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Çiğdem ASLAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Deniz AKDAL, Kırşehir Ahi Evran University, Turkey
- Dr. Deniz KOÇOĞLU, Selçuk University, Turkey
- Dr. Dilek ÇAĞIRGAN GÜLTEN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Dilek İNAL, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Doğan YÜKSEL, Kocaeli University, Turkey
- Dr. Duygu Harmandar DEMİREL, Necmettin Erbakan University, Turkey
- Dr. Ece KARŞAL, Marmara University, Turkey
- Dr. Ekaterina ZALYAEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Elena GALISHNIKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Elena GRIGORIEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Eleni SELLA, University of Athens, Greece
- Dr. Elif BOZCAN, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Elvan ŞAHİN, METU, Turkey
- Dr. Emre EV ÇİMEN, Eskişehir Osmangazi University, Turkey
- Dr. Emre İKİZLER, Marmara University, Turkey
- Dr. Engin GEZER, Kafkas University, Turkey
- Dr. Erdoğan KÖSE, Mehmet Akif Ersoy University, Turkey
- Dr. Eren CEYLAN, Ankara University, Turkey
- Dr. Ergün RECEPOĞLU, Kastamonu University, Turkey
- Dr. Erhan ERTEKİN, Necmettin Erbakan University, Turkey
- Dr. Erkan Faruk ŞİRİN, Selçuk University, Turkey

- Dr. Erkan TEKİNARSLAN, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Esen KIZILDAĞ KALE, Nişantaşı University, Turkey
- Dr. Esin TEZBAŞARAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Esra İŞMEN GAZİOĞLU, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Esra Karakaş KURT, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Estelle DAVUTOĞLU, TOBB Ekonomi ve Teknoloji University, Turkey
- Dr. Eti AKYÜZ LEVİ, Dokuz Eylül University, Turkey
- Dr. Evgeniya ZHURAVLEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. F. Gülay KIRBAŞLAR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Faruk KURAL, Hasan Kalyoncu University, Turkey
- Dr. Fatih ÇATIKKAŞ, Celal Bayar University, Turkey
- Dr. Fatma ŞAHİN, Marmara University, Turkey
- Dr. Fehmi ÇALIK, Sakarya Applied Sciences University, Turkey
- Dr. Ferman KONUKMAN, Qatar University, Qatar
- Dr. Fethi TURAN, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Fikret RAMAZANOĞLU, Sakarya Applied Sciences University, Turkey
- Dr. François Victor Tochon, University of Wisconsin-Madison, USA
- Dr. Fulya YÜKSEL ŞAHİN Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Funda SAVAŞÇI AÇIKALIN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Gaye TEKSÖZ, METU, Turkey
- Dr. George Iordanidis, University of Western Macedonia, Greece
- Dr. Gonca Yangın EKŞİ, Gazi University, Turkey
- Dr. Gökmen ÖZMENTEŞ, Akdeniz University, Turkey
- Dr. Görsev SÖNMEZ, Hasan Kalyoncu University, Turkey
- Dr. Grazyna Kilianska-Przybylo, University of Silesia, Poland
- Dr. Guillaume ALINIER, Hertfordshire University, UK
- Dr. Gulnara KALGANOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Gülbahar KORKMAZ ASLAN, Pamukkale University, Turkey
- Dr. Gülden UYANIK BALAT, Marmara University, Turkey
- Dr. Güliz ÖZÜTÜRK, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Güneş YAVUZ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Güney HACİÖMEROĞLU, Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey
- Dr. Gürcan TOPÇU SEÇİM, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Hakan ÜLPER, Mehmet Akif Ersoy University, Turkey
- Dr. Hakkı ULUCAN, Erciyes University, Turkey
- Dr. Halil İbrahim SAĞLAM, İstanbul Medeniyet University, Turkey
- Dr. Hamdi Alper GÜNGÖRMÜŞ, Alanya Alaaddin Keykubat University, Turkey
- Dr. Hamide ERTEPINAR, İstanbul Aydın University, Turkey
- Dr. Hamza ÇALIŞICI, Ondokuz Mayıs University, Turkey
- Dr. Hanife Nalan GENÇ, Ondokuz Mayıs University, Turkey
- Dr. Hasan AKGÜNDÜZ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Hasan AVCIOĞLU, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Hasan BACANLI, Fatih Sultan Mehmet University, Turkey
- Dr. Hatice KAYHAN, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Hatice Kübra GÜLER SELEK, Uludağ University, Turkey
- Dr. Hilary Cooper, London University, UK
- Dr. Hülya ÇALIŞKAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Hülya KULAKÇI, Bülent Ecevit University, Turkey
- Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU, Muş Alparslan University, Turkey
- Dr. Ibrahima DIEME, Dakar University, Senegal
- Dr. Iconomescu TEODORA-MIHAELA, University Dunarea De Jos From Galati, Romania
- Dr. Irina SOLODKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Işıl KOÇ SARI, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. İ. Hakkı DEMİRCİOĞLU, Karadeniz Teknik University, Turkey
- Dr. İlhan TOKSÖZ, Trakya University, Turkey
- Dr. İrfan BAŞKURT, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. İrfan ERDOĞAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. J. Phylis ROTICH, N. Carolina Agricultural&Tecnical State University, USA
- Dr. Jale ÇAKIROĞLU, METU, Turkey
- Dr. John Betsas, University of Western Macedonia, Greece
- Dr. Kadir YAĞIZ, İğdır University, Turkey
- Dr. Kamuran TARIM, Çukurova University, Turkey
- Dr. Kaya YILDIZ, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Kenan DİKİLİTAŞ, Stavanger University, Norway
- Dr. Kipchumba BYRON, North Carolina A & T State University, USA
- Dr. Kubilay YAZICI, Niğde University, Turkey
- Dr. Laurentiu Gabriel TALAGHIR, Galati University, Romania
- Dr. Levent DENİZ, Marmara University, Turkey
- Dr. Levent ERASLAN, Anadolu University, Turkey
- Dr. Leyla ULUS, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Liliya ISMAGILOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Liliya VALEEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Lütfü İLGAR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. M. Engin DENİZ, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Mahmut SELVİ, Gazi University, Turkey
- Dr. Makbule TOKUR KESGİN, Bolu Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Malik BEYLEROĞLU, Sakarya Applied Sciences University, Turkey
- Dr. Manolya AKIN, Mersin University, Turkey
- Dr. Mariam ALAWAWDA, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Marina KUDRYAVTSEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Marina MOSOLKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen University, France

- Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU, Sakarya University, Turkey
- Dr. Mehmet Ali YAVUZ, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Mehmet BAYANSALDUZ, Dokuz Eylül University, Turkey
- Dr. Mehmet DEMİREL, Dumlupınar University, Turkey
- Dr. Mehmet Durdu KARSLI, Eastern Mediterranean University, North Cyprus
- Dr. Mehmet KANDEMİR, Kırıkkale University, Turkey
- Dr. Mehmet KARA, Amasya University, Turkey
- Dr. Mehmet KURUDAYIOĞLU, Hacettepe University, Turkey
- Dr. Mehmet ÖZDEMİR, Selçuk University, Turkey
- Dr. Mehmet ŞİŞMAN, Fatih Sultan Mehmet University, Turkey
- Dr. Mehmet ULUKAN, Adnan Menderes University, Turkey
- Dr. Melek MASAL, Sakarya University, Turkey
- Dr. Michail Kalogiannakis, University of Crete, Greece
- Dr. Muammer DEMİREL, Uludağ University, Turkey
- Dr. Muammer Ergün, Kastamonu University, Turkey
- Dr. Mukadder BOYDAK OZAN, Fırat University, Turkey
- Dr. Murat AKYÜZ, Manisa Celal Bayar University, Turkey
- Dr. Murat ALTUN, Uludağ University, Turkey
- Dr. Murat KİRİŞÇİ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Murat ÖZMADEN, Adnan Menderes University, Turkey
- Dr. Mustafa ALTINKÖK, Akdeniz University, Turkey
- Dr. Mustafa AYDIN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Mustafa ÇAKIR, Marmara University, Turkey
- Dr. Mustafa ERGÜN, Afyon Kocatepe University, Turkey
- Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege University, Turkey
- Dr. Mustafa OTRAR, Marmara University, Turkey
- Dr. Mustafa ÖZCAN, MEF University, Turkey
- Dr. Mustafa ÖZMUSUL, Harran University, Turkey
- Dr. Mustafa SAFRAN, Gazi University, Turkey
- Dr. Mustafa Sait ERZEYBEK, Dumlupınar University, Turkey
- Dr. Mustafa ÜREY, Karadeniz Teknik University, Turkey
- Dr. Müfit ŞENEL, Ondokuz Mayıs University, Turkey
- Dr. Müge GÖKER, Marmara University, Turkey
- Dr. Müjgan İNÖZÜ, Hacettepe University, Turkey
- Dr. Mürsel BİÇER, Gaziantep University, Turkey
- Dr. Nazlı Gülgün ELİTEZ, Sakarya University, Turkey
- Dr. Necmettin Kamil SEVİL, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Nejla YÜRÜK, Gazi University, Turkey
- Dr. Nektaria Palaologou, University of Western Macedonia, Greece
- Dr. Nergüz BULUT SERİN, Lefke Avrupa University, KKTC
- Dr. Nevin ÇITAK BİLGİN, Abant İzzet Baysal University, Turkey
- Dr. Nilgün BİLGE, Sakarya University, Turkey
- Dr. Noemi KERESZTES, Szeged University, Hungary
- Dr. Nur NACAR LOGIE, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Nuran AKYURT, Marmara University, Turkey
- Dr. Nuriye YILDIRIM ŞİŞMAN, Düzce University, Turkey
- Dr. Nusret RAMAZANOĞLU, Marmara University, Turkey
- Dr. Oğuz SERİN, Lefke Avrupa University, KKTC
- Dr. Oksana POLYAKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Osman EMİROĞLU, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Osman VAİZ, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Ömer GEBAN, METU, Turkey
- Dr. Ömer ZAİMOĞLU, Akdeniz University, Turkey
- Dr. Özcan DEMİREL, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Özge RAZI, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Özgül YILMAZ TÜZÜN, METU, Turkey
- Dr. Özlem İLKER ETUŞ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Özlem ÖRSAL, Osmangazi University, Turkey
- Dr. Patrizia Ghislandi, University of Trento, Italy
- Dr. Paul ANKOMAH, N. Carolina Agricultural & Technical State University, USA
- Dr. Paul BLAIR, University of Trinidad and Tobago, Trinidad and Tobago, WEST INDIES
- Dr. Pelin AKSEN CENGİZHAN, Kırıkkale University, Turkey
- Dr. Ramazan SANLAV, Iğdır University, Turkey
- Dr. Recep CENGİZ, Manisa Celal Bayar University, Turkey
- Dr. Refik TURAN, Gazi University, Turkey
- Dr. Remziye CEYLAN, Yıldız Teknik University, Turkey
- Dr. Rimma MARDANSHINA, Kazan Federal University, Russian Federation
- Dr. Rüşan ŞAHİNOĞLU ALTINEL, Marmara University, Turkey
- Dr. Safaa Abd El SALAM, Alexandria University, Egypt
- Dr. Said TAŞ, Süleyman Demirel University, Turkey
- Dr. Salih ATEŞ, Gazi University, Turkey
- Dr. Salih ÇEPNİ, Uludağ University, Turkey
- Dr. Samantha SEITER, Oxford University, UK
- Dr. Sarem ÖZDEMİR, Cyprus International University, TRNC
- Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU, Fırat University, Turkey
- Dr. Selahattin AKPINAR, Düzce University, Turkey
- Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Selçuk HÜNERLİ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Semra Kıranlı GÜNGÖR, Eskişehir Osmangazi University, Turkey
- Dr. Semra SUNGUR VURAL, METU, Turkey
- Dr. Serap EMİR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey
- Dr. Sergül DUYGULU, Hacettepe University, Turkey

Dr. Serkan İBİŞ, Niğde Ömer Halisdemir University, Turkey

Dr. Serkan ÖZEL,Boğaziçi University, Turkey

Dr. Seunghwan LEE, Kookmin University, South Korea

Dr. Sevil ALBAYRAK, Kırıkkale University, Turkey

Dr. Sevinç HATİPOĞLU, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey

Dr. Sevinç KAÇAR, Cyprus International University, TRNC

Dr. Sezer KÖSE BİBER, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey

Dr. Sezgin VURAN, Anadolu University, Turkey

Dr. Sibel ÖZAFŞARLIOĞLU SAKALLI, Uşak University, Turkey

Dr. Sophia ANASTASIOU, Business School, TEI of Central Greece

Dr. Suat KARAKÜÇÜK, Gazi University, Turkey

Dr. Suzan ORHAN, Sakarya University, Turkey

Dr. Süleyman AVCI, Marmara University, Turkey

Dr. Süleyman YAMAN, Ondokuz Mayıs University, Turkey

Dr. Sümmi EKİCİ, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey

Dr. Ş. Şule ERÇETİN, Hacettepe University, Turkey

Dr. Şebnem ŞARVAN CENGİZ, Manisa Celal Bayar University, Turkey

Dr. Şebnem TEMİR, Haliç University, Turkey

Dr. Şenay NARTGÜN, Abant İzzet Baysal University, Turkey

Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK, Hasan Kalyoncu University, Turkey

Dr. Şerife ÖZBİLER, Cyprus International University, TRNC

Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey

Dr. Tatyana BAKLASHOVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Tengku Fadilah Binti Tengku KAMALDEN, Universiti Putra, Malaysia

Dr. Terry SCHREUER, The Neri Bloomfield School of Design, Israel

Dr. Tiffany FULLER, N. Carolina Agricultural&Technical State University, USA

Dr. Tolgay KARANFİLLER, Cyprus International University, TRNC

Dr. Tuğba Seda ÇOLAK, Düzce University, Turkey

Dr. Turhan TOROS, Mersin University, Turkey

Dr. Türkan ARGON, Abant İzzet Baysal University, Turkey

Dr. Tzina KALOGIROU, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Dr. Uğur TEKİN, İstanbul Aydın University, Turkey

Dr. Ünsal TAZEGÜL, Iğdır University, Turkey

Dr. Ülkü Pişkin ABİDOĞLU, Cyprus International University, TRNC

Dr. Üzeyir ÇAĞLAR, Gazi University, Turkey

Dr. Vasiliki Papadopoulou, University of Western Macedonia, Greece

Dr. Vedat ÇINAR, Fırat University, Turkey

Dr. Vefa TAŞDELEN, Yıldız Teknik University, Turkey

Dr. Vlasta Hus, University of Maribor, Slovenia

Dr. Yalın KILIÇ, Cyprus International University, TRNC

Dr. Yasemin ESEN, Ankara University, Turkey

Dr. Yasemin YILDIRIM USTA, Abant İzzet Baysal University, Turkey

Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman University, Turkey

Dr. Yasin SOYLU, Atatürk University, Turkey

Dr. Yaşar ÖZBAY, Hasan Kalyoncu University, Turkey

Dr. Yavuz ERİŞEN, Yıldız Teknik University, Turkey

Dr. Yıldız KOCASAVAŞ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey

Dr. Yuliya GORELOVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Yunus YILDIRIM, Mersin University, Turkey

Dr. Yurdağül DİKMEN, Sakarya University, Turkey

Dr. Yurdal CİHANGİR, Cyprus International University, TRNC

Dr. Yusuf CAN, Uşak University, Turkey

Dr. Yusuf CERİT, Abant İzzet Baysal University, Turkey

Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara University, Turkey

Dr. Zarife SEÇER, İstanbul University-Cerrahpaşa, Turkey

Dr. Zekeriya NARTGÜN, Abant İzzet Baysal University, Turkey

Dr. Zeynep AKKUŞ ÇUTUK, Trakya University, Turkey

Omaç RUŞTIOĞLU, Cyprus International University, TRNC

Saliha FİDAN, Cyprus International University, TRNC

Table of Contents

BOOK OF PROCEEDINGS	i
Preface.....	iii
<i>Honorary</i>	iv
<i>Congress President</i>	iv
<i>General Secretaries of the Congress</i>	iv
<i>Coordinators of Branches</i>	iv
<i>Conference Secretary</i>	iv
<i>Technical Staff</i>	iv
<i>Scientific Committee</i>	v
Table of Contents	ix
Ebeveynlerin Çocuklarını Spor Kurslarına Yönlendirmedeki Beklentileri.....	1
Spor Lisesi Öğrencilerinin Mesleki Eğitime Yönelik Tutumları ile Geleceğe Yönelik Beklentileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	6
Uzaktan Ebeveyn Koçluğu ile Ebeveynlere Öğretim Becerileri Kazandırılması: Özetleyici Derleme	12
Development Of Experiment Videos Supported By Case Studies On Environmental Issues.....	35
Türkiye’de 2018’den 2023’e Kadar Toksik Liderlik Araştırmaları: Literatür Taraması.....	39
Lise Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Tükenmişlik Düzeyleri Üzerine Etkisi.....	47
Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yoluyla Kazandıkları Değerlerin Okul Türü Değişkenine Göre İncelenmesi	53
Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretme Motivasyonlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi.....	60
Determination of Pre-Service Teachers’ Self-Efficacy Levels Towards Online Learning.....	66
A View of Scientific Studies on Female Athletes	73
Bibliometric Analysis of Scientific Studies on Personality Types.....	87
Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	98
Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Sürecine İlişkin Kavrayışlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	106
Öğretmenlerin Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelerle Bağlılığının İncelenmesi	113
Research Trends on the Use of Digital Games for High School Students: A Literature Review	120
Üstün/Özel Yetenekli Bireylerin Sosyal Beceri Gelişimi Sürecinde Yaşadıkları Zorlukları Ele Alan Çalışmaların İncelenmesi	129
Voleybol Spor Kulübü Oyuncularının Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi.....	136
İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Matematik Kaygıları ve Okul Rehberlik Servisinin Bu Konudaki Katkılarına Yönelik Görüşleri.....	141
Okul Öncesi Dönemde Açık Alan Eğitimi Üzerine Türkiye’ de Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Bibliyografik Analizi (2016-2023).....	148
Kentsel Ortak Rekreasyon Alanı Olarak Karaman Millet Bahçesi	161

Spor Bilimleri Fakültesinde Okuyan Öğrencilerde Sporda Zihinsel Antrenman Düzeylerinin İncelenmesi ...	172
Özel Yetenek Sınavlarına Katılan Öğrenci Adayları ile Mezun Olacak Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması	178
Üniversitelerdeki Ücret Adalet Algısının Karşılaştırılması	193
Elit Genç Sporcuların Hedef Yönelimi ile Akılcı Performans İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	201
Opinions of Participating Students Regarding Children's University Practices	206
Parents' Opinions on the Advertisements Watched by Their Children	211
Genç Futbolcuların Zihinsel Dayanıklılık Düzeyleri İle Uyku Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ...	216

ERPA
Educational Researches and
Publications Association

Üniversitelerdeki Ücret Adalet Algısının Karşılaştırılması

Aliye Menevşe^a, Murat Menevşe^{a1}, Aslı Bekiroğlu^a

^aİstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi, Küçükçekmece/İstanbul/34303

Özet

Çalışmada İstanbul'daki özel ve devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırmalardan keşfedici ve betimleyici araştırma yöntemi uygulanmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın Evreni İstanbul ili, örneklemi ise özel vakıf üniversitelerinden n=100, devlet üniversitelerinden=100 toplamda 200 akademisyene Şahin (2004) tarafından geliştirilen ve 2011'de Ayça Ayhan tarafından geçerlilik ve güvenilirlik testi yapılmış ve tekrar düzenlenmiş olan "Ücret Adalet Algı Ölçeği" uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24.0 programında analiz edilmiştir. Özelde/devlette çalışan akademisyenlerin cinsiyete ve yaşlara göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. (p>0,05) Bazı ifadelerde devlette ve özelde çalışan akademisyenlerin görüşleri farklılaşmaktadır. Devlette ve özelde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında %89 oranında farklı görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Akademisyen, ücret adalet algısı, ücret yönetimi.

1. Giriş

Son yıllarda, küreselleşmenin etkisi dünya genelinde daha fazla hissedilirken, gün geçtikçe rekabet ortamı da daha zor hale gelmektedir. Sürekli gelişen teknoloji, iş gücü ve gün geçtikçe değişmekte olan iş ilişkileri, işletme çalışanlarını doğrudan etkilemekte ve bu sebeple, rekabet ortamında başarı elde etmek isteyen işverenler, çalışanları daha verimli ve etkin kullanma yoluna gitmektedir. Bu durumda da işletmelerin bütün birimlerinde değişimi, yeniliği kaçınılmaz duruma getirmiştir (Şahin, 2010).

Çalışanlar, özel hayatları ve iş hayatları boyunca bir dizi psikolojik ortamın etkisi altında yaşamlarını korumaktadırlar. Gerek gerçekleştirmiş oldukları görevlerde gerekse diğer kişilerle olan ilişkilerinde bireysel tatmin sağlayabildikleri düzeyde başarı elde edebilmektedirler. Bu tatmin duygusunun elde edilmesinde, yerinin en fazla olduğu kavram ise adalet algısının olduğu bilinmektedir. Bireylerdeki adalet eğilimi, sosyal ve ekonomik birtakım gereksinimlerini giderebilmek ve hayatlarını idame ettirebilmek nedeniyle topluluk halinde çalışma ve yaşama gerekliliğinden meydana gelmektedir. Bireylerin topluluk halinde yaşamaları, gereksinimlerini karşılayabilmeleri için kazançlarının, doğruluk ve eşitlik anlayışı içerisinde verilmesinin gerekliliği, adalet kavramının tartışılması gerektiğini vurgulamaktadır (Atalay, 2005).

Bilhassa motivasyon teorileri, bireyler arasındaki etkileşime ve bu etkileşimin hem iş yaşamında hem de toplumsal hayattaki etkilerine odaklanmaktadır. Bu sebeple, gerçekleştirilen birçok çalışmanın konusu olan "sosyal adalet" kavramıyla beraber, iş yaşamıyla ilişkili olan "örgütsel adalet" kavramının da çalışanın motivasyonu için önemli olduğu görülmektedir (Akyol, 2013).

Örgütsel adalet kavramlarından biri olan ücret adaleti ise; çalışana verilen ücretin bulunduğu sektörde veya bölgede geçerli olan ücret düzeyli ile uyumlu olması olarak ifade edilmektedir. Buna kurum dışı ücret adaleti de denilmektedir. Çalışan kişi kendi ücreti farklı kurumlarla karşılaştırdığında aynı olduğunu görmelidir. Çalışan, diğer kurumlarda çalışan ve aynı statüde olduğu kişilerin daha yüksek ücret aldıklarının farkında olursa kendisi de kurum değişikliği yapmak isteyebilir, bu durum da halihazırda çalıştığı kurum için birtakım iş aksaklıklarına ve dolayısıyla mali sorunlara yol açabilmektedir (Can ve ark., 2005).

¹Sorumlu yazar adres: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi, Küçükçekmece/İstanbul/34303
e-mail: murat_menevse@hotmail.com

Etkin ücret yönetimi, kurumların geleceği yönünden bakıldığında, hayati önem arz eden konulardan biridir. Ücret sistemlerini rekabet ve piyasa koşullarının yanında iş görenlerin işletmelere yapmış oldukları katkıları ilişkilendirmek, işletmelerin hedef ve stratejileriyle bütüncül hale getirmek ücret politikaları sürecinde oldukça önemli bir aşamadır (Donuk, 2008).

Bu bilgiler ışığında çalışmada, İstanbul'daki özel ve devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Gerek devlet üniversiteleri olsun gerekse özel (vakıf) üniversiteleri olsun, ücret yönetimi işletmenin tüm etmenleri için dolaylı veya doğrudan etkiler meydana getirmektedir. Bu nedenle ücret yönetimindeki başlıca amaç, taraflar arasındaki uyum ve dengeyi sağlayabilmektir. Çalışmamızda aynı unvana ve aynı iş sektöründe çalışan, üreten akademisyenlerin bu denge ve uyumunun önemini vurgulayabilmek için hazırlanmıştır.

2. Yöntem

2.1 Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışmada İstanbul'daki özel ve devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılması amaçlanmıştır

Araştırmada nicel araştırmalardan keşfedici ve betimleyici araştırma yöntemi uygulanmıştır. Bu bağlamda çalışmanın Evreni İstanbul ili, örnekleme de özel vakıf üniversitelerinden n=100, Devlet Üniversitelerinden=100 toplamda 200 akademisyenine Şahin (2004) tarafından geliştirilen ve 2011 senesinde Ayça Ayhan tarafından güvenilirlik ve geçerlilik testi yapılarak tekrar düzenlenmiş olan 33 sorudan oluşan "Ücret Adalet Algı Ölçeği" uygulanmıştır. Ölçme aracı beşli likert ölçeği şeklinde düzenlenmiştir. Araştırmada Kesinlikle Katılıyorum 1 ile, Katılıyorum 2 ile, Ne Katılıyorum/ Ne Katılmıyorum 3 ile, Katılmıyorum 4 ile, Kesinlikle Katılıyorum ifadesi ise 5 ile kodlanmıştır

2.2 Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 24.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Çarpıklık ve Basıklık katsayıları incelenerek ve Kolmogorov-Simirmov (Lilliefors), testine bakılarak (cinsiyet, yaş) üzerinde anlamlılık değerlerinin 0,05'ten büyük olması ve çarpıklık ve basıklık katsayılarının $\pm 1,5$ (Tabachnick et al., 2013) sınırları içerisinde olması sebebiyle verilerin normal dağılıma uygun olduğu çalışmada parametrik testlerden t-testi, ve ifadelerin gruplar arasındaki değerleri ki-kare analizi ile değişkenler arasındaki ilişkinin gücü ve yönünü Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir.

3. Bulgular

Tablo 1. Devlet Üniversitesinde çalışan akademisyenler için Bağımsız t-testi (cinsiyetlerine göre)

Kurum	Cinsiyet	N	X(ortalama)	SS(standart sapma)	t	p
Devlette Çalışan Akademisyen	Kadın	40	2,27	0,54	0,159	0,74*
	Erkek	60	2,68	0,32		

*p>0,05

t-test for Equality of Means Sig. (2-tailed) değeri (0,74)>0,05 olduğundan %95 güven düzeyinde bakıldığında devlette çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 2. Özel Üniversitede çalışan akademisyenler için Bağımsız t-testi (cinsiyetlerine göre)

Kurum	Cinsiyet	N	X(ortalama)	SS(standart sapma)	t	p
Özelde Çalışan Akademisyen	Kadın	34	2,24	0,134	0,145	0,56*
	Erkek	66	2,66	0,156		

*p>0,05

t-test for Equality of Means Sig. (2-tailed) 0,56>0,05 olduğundan %95 güven düzeyinde bakıldığında özelde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 3. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "Almış olduğum maaşı benimle aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırırım." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Almış olduğum maaşı benimle aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırırım.								χ^2	sd	p
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam				
Devlet	%	%22,0	%14,0	%19,0	%24,0	%21,0	%100,0	10,128	4	0,023
Özel	%	%50,0	%38,0	%4,0	%8,0	%0	%100,0			
	%	%88,0 (özel üniversite)								

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "Almış olduğum maaşı benimle aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırırım." ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 10,128$; $p = 0,023$; $p < ,05$). Özel üniversitede çalışan akademisyenlerin almış oldukları maaşı kendileri ile aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırma düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 4. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "Göstermiş olduğum performansa göre ücretimin belirlenmesini isterim." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Göstermiş olduğum performansa göre ücretimin belirlenmesini isterim.							χ^2	sd	p	
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam					
Devlet	%	%42,0	%54,0	%4,0	%0,0	%100,0	9,012	3	0,014	
Özel	%	%12,0	%19,0	%22,0	%47,0	%100,0				
	%	%96,0 (devlet üniversitesi)								

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "Göstermiş olduğum performansa göre ücretimin belirlenmesini isterim." ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 9,012$; $p = 0,000$; $p < ,05$). Devlet üniversitesinde çalışan akademisyenler göstermiş oldukları performansa göre ücretlerinin belirlenmesi düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 5. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "Yeterince performans göstermeyen çalışanlar daha düşük ücret almalıdır." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Yeterince performans göstermeyen çalışanlar daha düşük ücret almalıdır.							χ^2	sd	p	
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam					
Devlet	%	%22,0	%29,0	%19,0	%30,0	%100,0	14,665	3	0,033	
Özel	%	%63,0	%19,0	%13,0	%5,0	%100,0				
	%	%82,0 (özel üniversite)								

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "Yeterince performans göstermeyen çalışanlar daha düşük ücret almalıdır." İle ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 14,665$; $p = 0,033$; $p < ,05$). Özel üniversitede çalışan akademisyenlerin yeterince performans göstermeyen çalışanların daha düşük ücret almalıdırlar düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 6. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "İş güvencemin varlığı çalışma performansımı etkiliyor." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

İş güvencemin varlığı çalışma performansımı etkiliyor.							χ^2	sd	p
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam				
Devlet	%	%30,0	%25,0	%30,0	%15,0	%100,0	13,234	3	0,044
Özel	%	%72,0	%22,0	%0,0	%6,0	%100,0			
	%	%94,0 (özel üniversite)							

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "İş güvencemin varlığı çalışma performansımı etkiliyor." İle ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 13,234$; $p = 0,044$; $p < ,05$). Özel üniversitede çalışan akademisyenler iş güvencelerinin varlığının çalışma performanslarını etkiledikleri düşünceleri daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 7. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "Parasal olmayan ödüllerin verilmesi (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) performansımı artırır." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Parasal olmayan ödüllerin verilmesi (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) performansımı artırır.							χ^2	sd	p
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Toplam					
Devlet	%	%36,0	%40,0	%24,0	%100,0	7,648	2	0,039	
Özel	%	%84,0	%16,0	%0,0	%100,0				
	%	%100,0 (özel üniversite)							

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "Parasal olmayan ödüllerin verilmesi (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) performansımı artırır." İle ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 7,648$; $p = 0,039$; $p < ,05$). Özel üniversitede çalışan akademisyenler parasal olmayan ödüllerin (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) verilmesinin performanslarını arttıracığı düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 8. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların "Ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygumu zedeliyor." sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygumu zedeliyor.							χ^2	sd	p
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Toplam					
Devlet	%	%17,0	%32,0	%51,0	%100,0	6,014	2	0,027	
Özel	%	%27,0	%59,0	%14,0	%100,0				
	%	%86,0 (özel üniversite)							

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, "Ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygumu zedeliyor." ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 6,014$; $p = 0,027$; $p < ,05$). Özelde çalışan akademisyenlerin ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygularını zedelediği düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 9. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların “Ücretimin beni memnun etmesi iş tatminimi artırır.” sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Ücretimin beni memnun etmesi iş tatminimi artırır.								
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Toplam	χ^2	sd	p
Devlet	%	%74,0	%22,0	%4,0	%100,0	11,324	2	0,027
Özel	%	%36,0	%27,0	%37,0	%100,0			
	%	%96,0 (devlet üniversitesi)						

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, “Ücretimin beni memnun etmesi iş tatminimi artırır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 11,324$; $p = 0,027$; $p < .05$). Devlette çalışan akademisyenlerin ücretlerinin onları memnun etmesi iş tatminimi artıracacağı düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 10. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların “Aldığım ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygum sarsılır.” sorusuna verdikleri cevapların dağılımları ve Ki-Kare değerleri

Aldığım ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygum sarsılır.									
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum / Ne Katılmıyorum	Katılmıyorum	Toplam	χ^2	sd	p
Devlet	%	%49,0	%31,0	%16,0	%4,0	%100,0	12,986	3	0,021
Özel	%	%27,0	%8,0	%34,0	%31,0	%100,0			
	%	%80,0 (devlet üniversitesi)							

Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların ücret adalet algısının karşılaştırılmasında, “Aldığım ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygum sarsılır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 12,986$; $p = 0,021$; $p < .05$). Devlette çalışan akademisyenlerin aldıkları ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygularını sarsılacağı düşüncesi daha ağırlıklı olmuştur.

Tablo 11. Devlette ve özelde çalışan akademisyen katılımcıların arasındaki korelasyon ilişkisi incelendiğinde

		Özel_Akademisyen	Devlet_Akademisyen
Özel_Akademisyen	Pearson Correlation	1	-,089
	Sig. (2-tailed)		,364
	N	100	100
Devlet_Akademisyen	Pearson Correlation	-,089	1
	Sig. (2-tailed)	,364	
	N	100	100

-1 ile +1 arasında olursa korelasyon anlamlı olarak kabul edilmektedir. Devlette çalışan akademisyenler ile özelde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında ilişki 0.05 düzeyinde anlamlıdır ve negatif yönde bir ilişki olduğu bilinmektedir. %89'luk bir ilişki olduğu da söylenebilir. Yani devlette çalışan akademisyenlerin ifadelere katılma durumları ile özelde çalışan akademisyenlerin ifadelere katılma durumları arasında negatif-%89'luk bir farklılık olduğu anlaşılmaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmada Şahin (2004) tarafından geliştirilen ve 2011 yılında Ayça Ayhan tarafından güvenilirlik ve geçerlilik testi yapılarak tekrar düzenlenmiş olan “Ücret Adalet Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 33 sorudan oluşmaktadır. “Ücret Adalet Algı Ölçeği” adlı çalışmaya 200 akademisyen katılmıştır. Araştırmada “Özel ve Devlet Üniversitelerindeki Ücret Adalet Algısının Karşılaştırılması” adlı anket formu kullanılmıştır.

Özelde/devlette çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında demografik özellikleri ile arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakmak için Bağımsız t-testi kullanılmıştır. Çalışmamızda özelde/devlette çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında analiz neticesinde cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Topbaş (2013), “Emek piyasalarında cinsiyete dayalı ücret ayrımcılığı ve Türkiye örneği” adlı yüksek lisans çalışmasında 1575 kişi katılmıştır. Araştırmada Hanehalkı Gelir anketi kullanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, toplam ücret farkının %84’ü ayrımcılıktan kaynaklandığı belirtilmiştir. Araştırmanın sonuna göre çalışma hayatında kadın çalışanlar eşit üretkenlikte olduğu durumlarda dahi erkek çalışanlardan daha düşük ücret aldıkları tespit edilmiştir.

Devlette ve özelde çalışan akademisyenlerin ayrı ayrı ifadelerle katılma dereceleri %’lik olarak hesaplanmıştır. Farklılıkların karşılaştırılmasında verilen cevaplara bakılmak istenildiği durumda soru bazında detaylı inceleme yapılmıştır. Ki-kare analizi yapıldığında anlamlı bir farkın olup olmadığı incelendiğinde; anlamlı farkın görüldüğü ifadelerde katılıp katılmama ortalama değerleri kıyaslanarak yorum yapılmıştır.

Özel üniversitelerde çalışan akademisyen katılımcıların en yüksek oranlarda katıldıkları soru maddeleri;

“Almış olduğum maaşı benimle aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırdım.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 10,128$; $p = 0,023$; $p < 0,05$). Özel üniversitelerde çalışan akademisyenlerin almış oldukları maaşı kendileri ile aynı işte çalışan kişilerin ücretleri ile karşılaştırma düşüncesi %88 oranında yüksek çıkmıştır.

“Yeterince performans göstermeyen çalışanlar daha düşük ücret almalıdır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 14,665$; $p = 0,033$; $p < 0,05$). Özel üniversitelerde çalışan akademisyenlerin yeterince performans göstermeyen çalışanların daha düşük ücret almalıydılar düşüncesi %82 oranında yüksek çıkmıştır.

“İş güvencemin varlığı çalışma performansımı etkiliyor.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 13,234$; $p = 0,044$; $p < 0,05$). Özel üniversitelerde çalışan akademisyenler iş güvencelerinin varlığının çalışma performanslarını etkiledikleri düşünceleri %94 oranında yüksek çıkmıştır.

“Parasal olmayan ödüllerin verilmesi (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) performansımı artırır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 7,648$; $p = 0,039$; $p < 0,05$). Özel üniversitelerde çalışan akademisyenler parasal olmayan ödüllerin (terfi, esnek çalışma saatleri, ayın personeli gibi) verilmesinin performanslarını arttıracığı düşüncesi %100 oranında tespit edilmiştir.

“Ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygumu zedeliyor.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 6,014$; $p = 0,027$; $p < 0,05$). Özel üniversitelerde çalışan akademisyenlerin ücretlerdeki dengesizlik eşitlik duygularını zedelediği düşüncesi %86 oranında yüksek çıkmıştır.

Devlet üniversitelerinde çalışan akademisyen katılımcıların en yüksek oranlarda katıldıkları soru maddeleri;

“Göstermiş olduğum performansa göre ücretimin belirlenmesini isterim.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 9,012$; $p = 0,000$; $p < 0,05$). Devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenler göstermiş oldukları performansa göre ücretlerinin belirlenmesi düşüncesi %96 oranında yüksek çıkmıştır.

“Ücretimin beni memnun etmesi iş tatminimi artırır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 11,324$; $p = 0,027$; $p < .05$). Devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin ücretlerinin onları memnun etmesi iş tatminimi artıracığı düşüncesi %96 oranında yüksek çıkmıştır.

“Aldığım ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygum sarsılır.” ile ilgili düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 12,986$; $p = 0,021$; $p < .05$). Devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin aldıkları ücret ve teşvikler çabalarımın karşılığını sağlamaz ise adalet duygularını sarsılacağı düşüncesi %80 oranında yüksek çıkmıştır.

Özelde ve devlet de çalışan akademisyenlerin ifadelerine katılma durumu arasındaki korelasyon incelendiğinde, devlette çalışan akademisyenler ile özelde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında ilişki 0.05 düzeyinde anlamlıdır ve negatif yönde bir ilişki olduğu bilinmektedir. %89'luk bir ilişki olduğu da söylenebilir. Yani devlette çalışan akademisyenlerin ifadelerine katılma durumları ile özelde çalışan akademisyenlerin ifadelerine katılma durumları arasında negatif -%89'luk bir farklılık olduğu anlaşılmaktadır.

Bülbül (2006), “Üniversite öğretim elemanı ücretlerinin akademik yaşama yansımalarının değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında; “Üniversiteler, iyi işleyen bir döner sermaye yapılanmasına gitmelidir” ifadesi profesörler ve araştırma görevlilerince önem sırasında üçüncü sıraya, öğretim görevlileri ($f = 14$, % 46,7), doçentler ($f = 16$, % 40) ve yardımcı doçentlerce ($f = 25$, % 31,1) ikinci sıraya konmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretim elemanları, maaşın kendileri için önem arz eden bir güdülenme aracı olduğunu kabul edilmesi çalışmamızda devlette çalışan akademisyenlerin düşünceleri ile paralellik gösterirken, daha iyi bir ücret karşılığında bir başka kurumda çalışmayı düşündükleri tespit edilmiştir.

Sezenoğlu (2017), Ücrete ilişkin adalet algısının demografik değişkenler yönünden incelediği araştırmasında, Ücret Adalet Algısı ölçeği kullanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Bitlis'te ücret adalet algısı ortalama puanı 1,61 ve İstanbul'un 1,34'tür. p değerine bakıldığında $< 0,05$ referans değerine uyduğundan Bitlis ve İstanbul'da ücrete adalet algısı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık bulunması çalışmamızla paralellik göstermiştir.

Yoldan (2016), “Ücret sistemlerinin çalışanlar üzerine etkilerinin analizi: Kastamonu Emniyet Müdürlüğünde 184 polis memuruna uyguladığı araştırmanın sonuçlarına göre meslekte geçirilen süre, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum ve çalışma sistemi değişkenlerinde anlamlı farklılık görmüştür. Çalışmamızda cinsiyet değişkenlerinde anlamlı farklılık görülmemiştir.

Çalışmamızda bazı ifadelerde devlette ve özelde çalışan akademisyenlerin görüşleri farklılaşmaktadır. Devlette ve özelde çalışan akademisyenlerin ücret adalet algısının karşılaştırılmasında %89 oranında farklı görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

5. Kaynakça

- Akyol, B. (2013). *Üniversitelerdeki örgütsel adalet olgusunun öğretim elemanları algılarına göre yönetim süreçleri açısından değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış doktora tezi). On sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Atalay, İ. (2005). *Örgütsel vatandaşlık ve örgütsel adalet*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayhan, A. (2011). *The Relationship Between Wage Justice Perception and Organizational Commitment and a Research*. (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Bülbül, T. (2006). *Üniversite Öğretim Elemanı Ücretlerinin Akademik Yaşama Yansımalarının Değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Can, H., Kavuncubaşı, Ş., & Yıldırım, S. (2005). *Kamu Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi*, 5. Baskı, *Siyasal Kitabevi Yayınları, Ankara*.
- Donuk, B. (2008). *Yönetim İstifa. Ötüken Yayınları, İstanbul*.

- Sezenoğlu, Y. (2017). *Ücrete ilişkin adalet algısının sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi: Bitlis ve İstanbul illerinden birer işletme örneği* (Master's thesis, Sosyal Bilimler)
- Şahin, L. (2010). İnsan kaynakları yönetiminde ücretlendirme fonksiyonunun analizi. *Kamu-İş Dergisi*, 11(2), 129-164.
- Şahin, M. V. (2004). *Performansa Dayalı Ücret Sistemlerinin Ücrette Adaleti Sağlaması Açısından Değerlendirilmesi: Kadıköy Belediyesi'nde Bir Araştırma* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics* (Vol. 6, pp. 497-516). Boston, MA.
- Topbaş, F. (2003). *Emek piyasalarında cinsiyete dayalı ücret ayrımcılığı ve Türkiye örneği* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yoldan, E. (2016). *Ücret sistemlerinin çalışanlar üzerine etkilerinin analizi: Kastamonu Emniyet Müdürlüğü örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ERPA

Educational Researches and
Publications Association